

Stelling:

ET 4, context 4: Leerlingen zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren.

Deze ET biedt heel wat mogelijkheden tot actiegericht werken. Hoe zou je deze ET integreren in eigen werking? Hoe zou je daarmee naar de scholen gaan? Met wie eventueel samenwerken hiervoor? Welke competenties kun je hiervoor als organisatie aanreiken?

Groep 1

Voorbeeld van project: in buurt klachten van inwoners verzamelen, leerlingen mogen de omgeving herinrichten waarbij wordt voldaan aan de wetgeving. Zo laat je hen nadenken over democratische besluitvorming, sociale vaardigheden,...

Bedenkingen hierbij:

- Dergelijke goede projecten moeten niet verdwijnen met de introductie van de nieuwe eindtermen. Goede materialen en projecten kunnen worden ingepast in de nieuwe VOET. Leerkrachten krijgen hierdoor inspiratie om het ook zelf te doen. Met het nieuwe concept (niet meer graadgebonden) kan de doelgroep zelfs verbreed worden (niet alleen meer 3^e graad).
- Probleem voor organisaties: je hebt **geen zicht op naverwerking**, wat er na de nascholing/project gebeurt met de ervaring/het geleerde. Sommige organisaties zoeken naar engagementsverklaring van leerkrachten om een tweede keer te mogen terugkeren het jaar erna, met dezelfde leerlingen – **terugkommoment**. Andere organisaties werken **vraaggestuurd**: gaan naar scholen en vragen waarover ze samen met hen kunnen werken.
- Organisaties moeten zelf ook werken aan het **verbeteren van de kwaliteit van hun input**, niet altijd met dezelfde voorbeelden naar voren komen. Kritisch creatief denken bij leerlingen bereiken is maar mogelijk als je zelf als organisatie voldoende kritisch creatief denkt. Maar belangrijk daarbij: voldoende informatie geven! Leerlingen moeten met **diversiteit aan meningen en methodes** geconfronteerd worden.

Groep 2

- Gevaar om belerend of moraliserend over te komen bij werken rond deze ET (bv 'je moet wat minder consumeren'). Wat als leerlingen negatief reageren op wat door organisatie wordt aangebracht?
- Men kan leerlingen zelf laten nadenken over de eigen school, eigen omgeving. Het hangt ervan af hoe je het aanbrengt. Een zo breed mogelijke boodschap brengen, cf systeemdenken. Programma's ontwikkelen samen met leerlingen zelf. Leerlingen moeten zelf ethisch kader kunnen ontwikkelen. **Geen kant en klare acties aanbrengen, maar samen met de leerlingen ontwikkelen.**
- Je stapt nooit waarde vrij naar een school, je moet invalshoek duidelijk maken. Je hoeft de oplossingen als organisatie niet zelf aan te brengen, maar je moet wel de waarden die achter duurzame ontwikkeling zitten aanbrengen. De impact van educatieve organisaties is vaak ook beperkt. Je hebt enthousiaste leerkrachten nodig. Van scholen die je vragen om te komen, kun je verwachten dat ze sowieso al met het thema bezig zijn.
- Organisaties moeten zich focussen op **methodieken** om leerlingen bewuster keuzes te leren maken, eigen ideeën leren argumenteren. Organisaties zouden op vlak van methodieken veel meer kunnen **samenwerken**. Ook met pbd's en hogescholen.

- Organisaties moeten zelf ook brede invalshoek hanteren, linken leggen. Teamwerking binnen de school stimuleren. School moet vanuit eigen visie kunnen bepalen welk aanbod ze wil gebruiken. Maar de school moet hier rond wel een beleid ontwikkelen, samen met pbd's. Soms word je als organisatie niet au serieux genomen.
- De school als laboratorium, bepaalde acties uitproberen, experimenteren.

Groep 3

- Belang van **participatie**: samen naar oplossingen zoeken, eventueel samen acties opzetten. Scholen moeten ruimte maken voor initiatieven van leerlingen. Leerlingenraad krijgt over algemeen weinig ruimte. De school moet een klimaat creëren waarin dit kan, dit is iets op lange termijn. EDO moet uit leerlingen zelf komen. Leerlingen en leerkrachten zouden samen kunnen nadenken welke thematiek ze willen behandelen. En hierrond dan een traject afleggen samen met een organisatie. Dit is maatwerk. Zijn hiervoor voldoende middelen? Hebben organisaties hiervoor voldoende capaciteit?
- Minder kant en klaar educatieve pakketten, maar meer buiten de school treden. De actieve beleving is belangrijk, **ervaringsgericht**. Scholen hebben nu 6 jaar om deze eindterm te bereiken, ze moeten maw een **traject** doorlopen. Door de versnippering over vakken en vakleerkrachten is het moeilijk rode draad tot stand te brengen. Er wordt **te weinig beleidsmatig gedacht, te weinig op lange termijn** gedacht. Dit vraagt ook inspanning van organisaties. Eigen aanbod is vaak ook te gefragmenteerd.
- Teamwerking binnen scholen! Dit moet dan ook in lerarenopleiding gestimuleerd worden.
- Leerlingen als vrijwilliger betrekken bij de organisatie. Of oudere leerlingen iets laten doen met jongere leerlingen (peer tutoring). Veel meer uit de school treden.
- Leerlingen moeten zich verbonden voelen met anderen. De ouders moeten zich ook verbonden voelen met de school. De school als laboratorium vereist verbondenheid. Het moet deel zijn van schoolcultuur.

Samenvattend:

Kansen naar trajectmatige invulling op langere termijn zijn groot met nieuwe VOET. Het moet passen binnen de visie van de school.

Randvoorwaarden:

- Samenwerking
- Verbondenheid
- Participatie